

มองวิถีการเมืองไทย

จากรากฐานการศึกษาที่ยังมุ่งสู่ทศกอสองข้าง

..... ระบุที่ สาคริก

นึกถึงคำปรารภซึ่งมีโอกาสรับฟังมาในอดีตเป็นช่วง ๆ ว่า "การศึกษาไทยยังคงมีวิถีทางมุ่งสู่ทศกอสองข้าง" แม้คำว่าทศกอสองข้างจะแปลความหมายมาจากคำพูดของฝรั่ง แต่หากมองเห็นที่สังขรณ์ซึ่งถือ เป็นพื้นฐานการเปลี่ยนแปลง อีกทั้งเห็นได้ถึงภาพรวมในกระแสการเติบโตของชีวิตคงทราบว่าเป็นความจริงซึ่งฝรั่งนำมาใช้ก่อน จึงไม่น่าจะเป็นของชนกลุ่มไหนชาติไหนหากไม่มีคติคืออยู่เพียงรูปแบบที่แฝงอยู่ในคำพูด โดยที่เข้าใจได้ถึงความหมายซึ่งหมายถึงด้านปลายสุดของโครงสร้างที่คิดว่าน่าจะสวดยหรือนความใฝ่ฝันของแต่ละคน

หากสามารถหวนกลับมามองอีกด้านหนึ่ง และนึกถึงข้อเขียนหรือคำพูดซึ่งมักได้อ่านได้ฟังกันเสมอ ๆ ในอดีต โดยเฉพาะจากคนในแวดวงการจัดการศึกษาว่า มีเจตนารมณ์ที่มุ่งพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ผู้สมบูรณ์พร้อมด้วยคุณสมบัติทั้งในด้านความคิดที่ลึกซึ้งและอิสระ อีกทั้งความเป็นอยู่ซึ่งควรเติบโตขึ้นอย่างสมเหตุสมผล แต่กลับมีข้อสังเกตที่เป็นเงื่อนไขให้รู้สึกมาแต่เริ่มต้นรับฟังแล้วว่า คำกล่าวที่ว่านั้น มักปรากฏออกมาจากมุมมองของพิธีการแทนที่จะเกิดจากความรู้สึกอันเป็นธรรมชาติภายในรากฐานจิตสำนึก

ถ้าเข้าใจคุณสมบัติความเป็นมนุษย์ได้อย่างครบถ้วนไม่ว่ามากหรือน้อย น่าจะพบว่า ชีวิตที่เกิดมาก็มาแต่ตัวเปล่า ๆ หรือถือว่ามาจากพื้นดิน แม้ด้านหนึ่งจะเติบโตขึ้นบนพื้นฐานวัตถุ แต่สิ่งซึ่งต้องยอมรับความจริงก่อนอื่น และควรมีความเข้าใจภายในให้จิตสำนึกอย่างลึกซึ้งอีกทั้งสม่ำเสมอคือ ตนเกิดมาจากพื้นดินอันถือ เป็นสังขรณ์

แม้บางคนอาจแย้งว่า ชีวิตตนเกิดมาก็พบว่านั่งอยู่บนกองเงินกองทองแล้ว นั้นยิ่งเห็นลึกซึ้งลงไปอีกว่า เป็นเพราะบรรพบุรุษซึ่งครั้งหนึ่งเกิดมาในระคับพื้นดิน ซาคความรับผิดชอบในการทำหน้าที่ถ่ายทอดกระแสจิตสำนึกดังกล่าว ให้เป็นมรดกตกทอดถึงชนรุ่นลูกหลาน

รากฐานการศึกษาเป็นสังขรณ์ที่ปรากฏอยู่ในจิตใจแต่ละคน จึงถือเป็นคนละด้านกันกับการศึกษาในด้านการจัดการซึ่งมีเพียงพื้นฐาน ส่วนรากฐานจริงอยู่ในครูและศิษย์ ส่วนในองค์กรซึ่งทำหน้าที่จัดการทุกลักษณะคงอยู่ในคนทุกระดับชั้นอีกทั้งมีความสำคัญในด้านคุณค่าเท่าเทียมกันหมด และการจัดการศึกษาซึ่งอยู่ในสถาบันการศึกษาระดับต่าง ๆ ก็เป็นสิ่งที่กำหนดโดยคน เพื่อใช้เป็นเพียงเครื่องมือดำเนินการให้วิถีการเปลี่ยนแปลงของความคิดบนพื้นฐานจิต - วิญญาณแต่ละคนซึ่งมีภาวะหลากหลายบนฐานตนเอง สามารถหยั่งรากลงสู่ความเป็นหนึ่งเดียว อีกทั้งสามารถสร้างภาวะหลากหลายมุ่งสู่ภายนอกได้อย่างอิสระ ซึ่งถือว่าการบรรลุเป้าหมายสมตามเหตุผล

ดังนั้น โครงสร้างการจัดการศึกษาจึงน่าจะมีเหตุผล สอดคล้องกันกับสังขรณ์ซึ่งกำหนดวิถีการเปลี่ยนแปลงบนสมมติฐานที่มุ่งสู่ความเป็นมนุษย์ ซึ่งหมายถึงเจตนารมณ์ที่ว่า "แม้ชีวิตจะเติบโตสู่ด้านรูปวัตถุสูงชันแค่ไหน ภายใต้อัจฉริยญาณย่อมต้องหยุดยั้งรู้ถึงคุณค่าพื้นดินจากรากฐานตนเองลึกซึ้งยิ่งขึ้นอย่างสอดคล้องกันตามเหตุและผล"

เราจะอ่านถึงเหตุผลที่เป็นความจริงจากประเด็นดังกล่าวได้ ก็ต่อเมื่อได้พบกับภาพสะท้อนจากการนำปฏิบัติ โดยที่เกิดจากความรักความสนใจในการที่ตนมีโอกาสสัมผัสกับชีวิตเพื่อนมนุษย์ในระดับล่าง ไม่ว่าจะระดับซึ่งยังเป็น - เด็ก หรือระดับที่ยังขาดการเติบโตในด้านวัตถุถึงล่างที่สุด ซึ่งปรากฏหลากหลายเป็นธรรมชาติ อย่างต่อเนื่อง

แต่ภาพสะท้อนซึ่งเห็นได้จากแนวคิดและการปฏิบัติโดยคนทั่วไปแม้เยาวชน ที่มุ่งเน้นวิถีทางสู่มหาวิทยาลัย และจากด้านผู้ใหญ่ก็มีการเน้นโฆษณาแนวคิดให้คนทั่วไป เชื่อว่า หากคนเข้าไปมีอำนาจจะตั้งมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้น โดยที่เชื่อว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เมื่อหยิบยกเอาประเด็นแก้ปัญหการศึกษาเรามาก เน้นพูดกันว่า ต้องให้คนทั่วไปอ่านออกเขียนได้ก่อน ซึ่งจริง ๆ แล้วก็ไม่ต่างไปจากการพูดกันเกี่ยวกับปัญหาชนบทว่า ต้องให้คนอม

ห้องแล้วค่อยยิ้มใจ และเน้นที่ปัจเจกบุคคลดังเช่น คนนั้นร่ำรวยเพราะขายสิ่งนั้นสิ่งโน้นได้เงิน ล้วนเป็นกระแสที่เติมเงินไขเข้าไปในรากฐานคนให้มุ่งสู่หอคอยในทุก ๆ เรื่อง ซึ่งหากมองสู่มุมกลับก็คือกระแสซึ่งทำลายความรู้สึกในแนวนอน ที่ควรจะเห็นความสำคัญของความเป็นคนเหมือนกันไม่ว่ายากดีมีจน หรือเป็นอะไรมาจากไหนก็ตาม

เราจึงไม่แปลกใจเมื่อพบภาพสะท้อนที่เห็นได้ว่า เมื่อจบปริญญาสูงขึ้น ก็มักเน้นการก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งที่มีอำนาจสูงขึ้นเรื่อย ๆ แม้คนในกลุ่มซึ่งวิถีชีวิตมุ่งหาเงินพอได้เงินมากหน่อยก็หันเหเข้ามาหาอำนาจ และมักอ้างว่าตนมีเงินพอแล้วจึงขอเข้ามาช่วยแก้ปัญหาบ้านเมือง ซึ่งเป็นภาพที่มองครั้งใดก็เห็นว่าเป็นวิถีทางที่มุ่งสู่ปลายโครงสร้าง คำกล่าวที่ว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นทุกเรื่องต้องแก้ที่การศึกษา และหากจะกล่าวให้ชัดยิ่งขึ้นก็คือ ต้องแก้ที่รากฐาน ซึ่งรากฐานจริงไม่ได้อยู่ในโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยหากอยู่ในตนเองของแต่ละคน ถ้าใครเริ่มรู้ถึงจริงทำให้สามารถหวนกลับได้ ย่อมมีหวังแก้ไขได้ทุกเรื่อง

แต่คนในสังคมปัจจุบันเท่าที่พบเห็น ยิ่งเป็นผู้ใหญ่ยิ่งปฏิบัติได้ยาก หากเน้นมุ่งสู่ด้านบนจนเป็นนิสัย ดังนั้นไม่ว่าเรื่องใดซึ่งมีคนเป็นเหตุเป็นผล ย่อมตกอยู่ในกระแสที่มุ่งทิศทางเดียวกัน โดยที่ไม่จำเป็นต้องอ้างหลักฐานในด้านวัตถุไม่ว่ารูปแบบไหน

อนึ่ง รากฐานความรู้สึกของแต่ละคนซึ่งนำมาใช้พิจารณาปัญหาต่าง ๆ อีกทั้งมีเหตุมีผลกำหนดแนวคิดและวิธีปฏิบัติ หากมีผลบังคับตนเองให้มุ่งทิศทางสู่ด้านบน ย่อมขาดการมองเห็นความสำคัญของสิ่งต่าง ๆ ซึ่งอยู่รอบด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อนมนุษย์ที่ปรากฏภาพให้เห็นบนพื้นฐานความหลากหลาย ซึ่งการมองจะเห็นภาพอื่น อีกทั้งเข้าใจได้ลึกซึ้งถึงความจริง ตนเองต้องสามารถมองเห็นในแนวราบ ซึ่งจะเห็นได้ว่า ไม่ว่าใครยากดีมีจนหรือมีแนวคิดแตกต่างกันอย่างไร ต่างก็คือคนเหมือนกัน และมีความละเอียดอ่อนที่จะปฏิบัติในลักษณะซึ่งเป็นมายาภาพ

ดังนั้น เมื่อรากฐานการศึกษากำหนดให้คนในสังคมและน่าจะเป็นคนในกลุ่มซึ่งมีน้ำหนักรูปวัตถุเหนือคนอื่นไม่อาจมองเห็นความสำคัญของคน เราจึงพบว่าคนซึ่งขึ้นไปสู่อำนาจยิ่งสูงยิ่งขึ้น เกือบจะทั้งหมดยังไม่พุดถึงความสำคัญของการศึกษา นาน ๆ ครั้งอาจพูดออกมาบ้างเพราะความจำเป็นบังคับ หรืออีกด้านหนึ่งเห็นว่าพูดแล้วตนและพรรคพวกจะได้รับประโยชน์ก็พูดอย่างคนไม่รู้อะไรลึกซึ้งหากตามกระแสวัตถุไปเรื่อย ๆ หรือไม่ก็พูดลอย ๆ ว่าตนให้ความสำคัญแก่การศึกษา หากถูกซักถามมากขึ้นความจริงก็จะปรากฏออกมาให้ผู้รู้สามารถเห็นได้ชัดเจน โดยเหตุที่เน้นไปยังด้านรูปวัตถุ และขาดการกล่าวอย่างเข้าใจถึงจิตวิญญาณของความเป็นคน

บนพื้นฐานสังคมดังได้กล่าวมาแล้วทั้งหมด แม้มองภาพกระแสในด้านการเมืองและวิถีทาง จึงไม่น่าแปลกใจอะไรที่มองเห็นภาพคนแย่งชิงกันขึ้นสู่หอคอยเพิ่มขึ้นทั้งในด้านปริมาณและความหลากหลาย อีกทั้งยังมีการโยกย้ายพรรคอย่างสับสน แต่ก็ทำให้เห็นอีกด้านหนึ่งว่าน่าจะมีความเป็นพวกมากกว่า หากว่าเป็นพรรคก็คงต้องบอกว่าขาดการมองเห็นรากฐานจริงของตัวเอง

ยิ่งไปกว่านั้น จากอีกด้านหนึ่งของโครงสร้างซึ่งควรจะเปิดกว้างลงสู่พื้นดินยิ่งขึ้น คนในกลุ่มซึ่งขึ้นสู่ด้านบนกลับไม่สามารถหวนกลับลงมามองเห็น คงเบียดและคั่นกันขึ้นสู่ทางซึ่งเรียวแคบลง จึงร้อนแรงยิ่งขึ้น ทำให้เพิ่มองศาความรุนแรงเป็นธรรมชาติ

จากหลักการกระจายความดีของปรากฏการณ์ธรรมชาติซึ่งสามารถนำมาใช้อ่านและคาดการณ์อนาคตได้ทุก ๆ เรื่อง โดยเฉพาะเรื่องวิถีชีวิตคนซึ่งดำรงอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความหลากหลาย ทำให้เห็นว่ามีสองชั่วเป็นสังขธรรม หากมองภาพรวมและมองที่พื้นฐานสังคมดังกล่าวน่าจะเข้าใจว่า ไม่ว่าเรื่องไหนที่เกี่ยวข้องกับคน ย่อมพบภาพปัญหาเดียวกันทั้งนั้น ดังนั้นแม้มองสู่กระแสการเมืองจึงไม่น่าแปลกใจอะไร ที่เห็นภาพคนแย่งชิงกันขึ้นสู่หอคอยเพิ่มขึ้นบนพื้นฐานความหลากหลาย แดมยังถ่ายทอดกระแสครอบงำเด็กให้มุ่งทิศทางความสนใจขึ้นสู่ด้านบนด้วยเหตุที่เข้าใจว่าเป็นวิถีทางที่มุ่งสู่การแก้ปัญหาการเมืองจริง ๆ

ยิ่งไปกว่านั้น จากด้านกว้างหรือด้านพื้นฐานโครงสร้างซึ่งถือสังขรณ์ไว้ที่พื้นดิน หากมองสู่ปลายย่อมพบกับภาพช่องทางที่มีลักษณะเรียวแคบยิ่งขึ้น ดังนั้นเมื่อคนจากด้านล่างมุ่งความสนใจขึ้นสู่ด้านบนไม่ว่าจะขึ้นไปด้วยความต้องการเป็นโน้นเป็นนั่นหรือขึ้นไปต่อต้านก็คือกระแสความสนใจซึ่งมุ่งสู่ด้านบนเหมือนกัน ดังนั้นเมื่อเพิ่มปริมาณและยังร้อนแรงยิ่งขึ้น เพราะธรรมชาติของคนหากมีเงื่อนไขเข้าไปแฝงย่อมไม่รู้สึกรู้สีกตัว ถ้าใครไปว่าอะไรเข้ามากระแทกกลับออกมาในลักษณะปฏิเสธอย่างปราศจากการรู้สึกได้เป็นธรรมชาติ

หากสังคมไทยยังคงสะท้อนให้เห็นภาพแนวโน้มทิศทางการเปลี่ยนแปลงบนพื้นฐานวังวนดังกล่าว น่าจะคาดการณ์พื้นฐานเหตุและผลได้ว่า ทิศทางที่มุ่งสู่ประชาธิปไตยจริงคงยังไม่เกิด ยิ่งไปกว่านั้นทิศทางการเปลี่ยนแปลงเท่าที่มองเห็นขณะนี้ยังคงมุ่งสู่ความรุนแรงยิ่งขึ้นและเสี่ยงต่อการฆ่าฟันกันเองซึ่งหนักกว่าเก่า จนกว่าครุฑที่กล่าวถึงจะสามารถสอนย้ำได้ลึกซึ้งถึงรากฐาน

ทำให้ผู้ที่หลุดออกมาจากวังวนได้แล้วต้องมานั่งดูจากด้านนอกและมองเห็นว่า ผู้ที่ก้าวขึ้นไปสู่ด้านบนแล้วลงไม่ได้ อีกทั้งผู้ที่ก้าวเข้าไปใหม่ รวมถึงผู้ซึ่งมุ่งความสนใจขึ้นไปจรดจ่อโดยที่ตัวเองรอจังหวะและความพร้อมเพื่อเข้าไปภายหลัง จริง ๆ แล้วก็คือคนกลุ่มหนึ่งซึ่งก้าวขึ้นไปมีส่วนร่วมเสริมกระแสให้รุนแรงยิ่งขึ้นตามวิถีการเปลี่ยนแปลงอันถือเป็นสังขรณ์ของสังคมนี้เท่านั้น

แม้การกล่าวโฆษณาฆ่าแล้วฆ่าเล่าจากกลุ่มซึ่งไม่ได้สมัครเข้าไปรับบริการเลือกตั้ง หากอยู่ตรงกลางว่า "ถ้าต้องการให้บ้านเมืองเป็นประชาธิปไตยต้องไปเลือกตั้ง" อีกทั้งประชาชนกลุ่มคนซึ่งมีความรู้จากพรรคชนะของการจัดการศึกษาเท่าที่ผ่านมาแล้ว ส่วนใหญ่ก็มีแนวโน้มเสกขึ้นไปเล่นคำมกจนทำให้รู้สึกเสมือนการจกมทรรณอันยิ่งใหญ่จริง ๆ แต่หากคนในกลุ่มซึ่งขึ้นไปด้านบนแล้วหวนกลับลงมาแสดงออกให้เห็นทิศทางอย่างชัดเจนว่า หากต้องการให้บ้านเมืองเป็นประชาธิปไตย ต้องลงสู่พื้นดินและเป็นผู้คิดทางใจให้กับคนระดับล่าง เพื่อให้สามารถจัดระบบงานอาชีพให้มีการร่วมกันคิดร่วมกันทำด้วยเหตุและผล อีกทั้งไม่เพียงพูดจากปากหากเน้นการลงร่วมปฏิบัติเป็นสิ่งที่น่า หากมองเห็นแนวโน้มได้ว่าการเพิ่มขึ้นให้มันใจได้ย่อมถือเป็นความหวังที่แท้จริงให้เกิดความศรัทธาและเชื่อถือ

จึงใคร่ขอฝากไว้เป็นแง่คิดว่า หลักประชาธิปไตยกับหลักธรรมเป็นสิ่งอยู่บนพื้นฐานเดียวกัน หากคนส่วนใหญ่ยังคงมุ่งเน้นไปสู่ด้านที่เป็นรูปแบบซึ่งสวนทางกันกับหลักธรรมที่ขี้นะไว้ว่าให้ปลคอกออกอย่างมีขั้นตอนเพื่อจะได้มีโอกาสมองเห็นและหยั่งรู้ได้ถึงของจริงด้วยตนเอง นอกจากห่างการมองเห็นยิ่งขึ้นแล้ว ยิ่งกำหนดให้สังคมมุ่งไปสู่อันตรายรุนแรงยิ่งขึ้นเป็นลำดับด้วย.